

Hóügyelet — Útinform

Ha az időjárás a mostanihoz hasonló marad, akkor a jövő hónap elsejétől 1983 márciusáig tart hóügyeletet a KPM Szegedi Közüti Igazgatósága. De ha szükségesé válna, az állandó éjjelnappali ügyelet bármikor azonnal megkezdődne. A hóügyelet ideje alatt az érdeklődőknek bármikor tájékoztatást adnak Csongrád megye útjainak pillanatnyi állapotáról. Szegeden a központi ügyelet 11-366-os telefonszámát lehet hívni, de ugyanezt a tájékoztatást megadják telefonon az igazgatóság vásárhelyi, makói és szentesi üzem-működésén is a vidéken lakóknak.

Az országos útvizonyokról az igazgatóság munkatársai is csak külön telex-, vagy telefonhívásra tudnak

felvilágosítást kapni. Ezért a télen nagyobb távolságra utazóknak azt tanácsolják, hogy közvetlenül a KPM Útinform szolgálatát keressék (budapesti telefonszámok: 222-238, 227-052, 227-643, vagy 229-831). A rossz időjárás beköszöntése után egyébként a rádió Útközben műsora is a szokásosnál jóval gyakrabban jelenik meg, és közli az országban előforduló közlekedési nehézségeket, akadályokat. A szegedi meteorológiai állomás naponta 36 órás előrejelzést ad az igazgatóságnak. Hóvihar közlekedtekor vagy váratlan időváltozásokkor azonnali riasztásuk támpontot nyújt a szolgálati beosztás elkészítéséhez, vagy annak gyors átcsoportosításához.

A téli úttakarítási munkánál az idén takarékosági szempontok is érvényesülnek. A HÖDGEP-től vásárolt új szórógépekkel már szabályozni tudják a kiszórható só mennyiségét. Az utak hó- és jégpáncéljának megolvasztásához, „kásásításához” a só mínusz 8 fokra hatásos, annál hidegebb időben csak az útfelületet érdesítő homok szórása lehet eredményes. Az idén számítani kell arra Csongrád megyében, országosan — sőt, a környező államokban is —, hogy csak a főutakat igyekeznek rendszeresen sózni, homokkal beaszorítani. A mellék- és összekötő utakon a veszélyes útkereszteződések, ívek és kanyarok síkosságának megszüntetésén, vagy csökkentésén dolgoznak majd.

Kiállítási napló

Látvány és látomás

Szép tárlatsorozattá bontozták ki azok az immár harmadik esztendője létrejövő, egymást követő gyűjteményes kiállítások, melyek a hatvanadik évüket betöltött helyi festőink alkotásaiból a Móra Ferenc Múzeum képtárába kerültek. Vasárnaptól a hatodik évtizedébe lépő Pintér József, ismert szegedi festőművész régebbi és újabb válogatott munkáit láthatóak itt.

A képtár első és második emeletén elhelyezett tárlaton levő — száz körüli kollektív dűzzadt — improvizált festményanyag megtekintésekor azt tapasztalhatjuk, hogy Pintér hosszú ívét (1952—1982), eddigi művészpályájának fejlődési szakaszait jól nyomon követhetők. Már korai, 1956—61 között készített, családi portréin (József, Feleségem, Édesanyám, Önarckép) is érződik, hogy az emberábrázolás nehéz feladatát egyre biztosabb kézzel oldja meg. A legkezdtebb arctudományok naturalis megjelenítését követő — említett — jelképek, már nemcsak az adott személyek karakteres megragadása volt a célja, hanem a portrék pszichikai vonásainak tükröztesén túl, a festői értékek — színben és komponálási módban — mind nagyobb igényű elérésére is törekedett.

Az első jelentősebb figurális képei (Aszfaltozók, Krumplivetők) már jelzik azt az átmenetet, mely Pintér hatvanas évek eleji festészetében a dekoratív és a konstruktív szerkesztési mód (Tűzfalak-házak, Beszélgetők) irányába vezetett. Miután a tudatos, szigorúan konstruált kompozíciók kiállítását a művész ebbeli törekvése, természetesen vehető, hogy az érzelmi töltést inkább érzetnyi képek, intenzív koloritálás lépett piktúrájának előterébe. Tompa-kékes, fojtott tónusú ember- és környezetábrázolásain (Szendergő, Este az olajkútnál) a színek gazdagodását állapíthatjuk meg. Ettől kezdve a kolorit — mint kifejezőeszköz — oly fontosá lesz munkásságában, hogy szinte ars poeticájává válik Johannes Ittennek — a színelmélet úttörő mesterének — az a meghatározása, mely szerint „bárhogyan fejlődik is a festészet, bizonyos, hogy a színek kifejező ereje mindig a művész munkája lényeges eleme marad.”

Közeledve, majd átlépve a hetvenes évekbe, az oeuvrejében ekkoriban keletkezett táji és környezet rajzai (Szürke város, Domboldal) azt érzékeltetik, hogy festményeinek valamennyi eleme a művész költői szemléletében alkotási egységgé vált. Választékos színekre épített képeiben (Sziklafal, Fruskagóra III.), az olykor egymásbaomló tónusaiban, vagy máskor dekoratívnek ható (Lesznói házak) piktúrájában benne van önön művészi énjé, s ugyanakkor benne rezeg az adott táj, illetve városrészlet különös hangulata is. Dramatikus, fájdalmas tartalmú figurális kompozícióiban (Tragédia, Pléhkriztus, Reménykedők), valamint személyiség-kutató portréiban (Öreg halász, Születésnapomra) mind hangsúlyosabb lesz a szimbolikus utalás, mely által az egyéni élethelyzeteknek kivetítései (Ketten, Sorsok, Öregség), egyfajta szürrealis jelképeket is magukban hordoznak. Alakjaiban asszociatív fejlődik ki az a gondolat és érzés, melyre az adott kép utal.

A helyi, hazai és külföldi önálló kiállításai sikert arató, művészeti díjakkal és kormánykitüntetéssel jutalmazott Pintér József látomássá vált újabb tájkompozícióit nem is lehet másként értelmezni, mint a művész

panteisztikus hódolatának a természet csodálatos jelenségei (Tavaszi, Nyári, Őszi, Téli) előtt. Évtizedünkbe hajló, kiteljesedő korszakának jellemzőivé azok a képek lettek, melyeknek erejét a komplementer-színek (zöld-piros, narancs-kék stb.), a hideg és meleg hatású fény-párák, az egyes témák és hangulatok által szükségessé váló koloritkontrasztok (Gátzakadás, Havas part) biztosítják. Térélményt nyújtó művei sokszor a végtelenség látszatát vetítik elénk. Geológiai benyomásokat keltő tájainak földkéreg alakzatai a metamorfózis, a szüntelen átalakulás állapotát sugallják, melyet a formai és színdinamikai követelmények tudatos alkalmazásával ér el.

Érdekesek azok a mozgást és időt engedő kísérletei, melyekkel a természet-átalakulási folyamatok érzékeltetését (Mozaikok) többszöri szerkesztéssel, a társadalmi-történelmi események fontos epizódjait (Eisenstein emlékére) pedig filmkocka szerűen, a formák ritmikus ismétlődésével oldja meg. Az éterien tisztá, a civilizáció ártalmaitól nem érintett, álomszerű tájai mellett, megrázó kontrasztként hatnak a gépjármű baleseteket ábrázoló képei (Ütközés, A fény elvakította szemem, Monofóbia). Ezek a karambol utáni „sátáni reprodukciók”, mementóként figyelmeztetnek a nagybetűs ÉLET egyszerű és visszahozhatatlan értékére, melynek nyíló, reményteljes korszaka, a tavaszi tájolt övezett boldog gyermekkor (Andika).

Valóság és képzelet, természeti világ és emberi érzélem — e szélsőséges és mégis egybetartozó komponensek futnak realitás vagy elvont formák által kifeje-

zésre Pintér József gyűjteményes kiállításán. Alkotásai tükrözzék bár a mi sők vidékünk sajátos szépségeit (Tisza-part II.), vagy fantáziája által röppentesen felbennünk a súlytalan kozmoszba Űrhajósok), képeit nézve azt tapasztaljuk, hogy festményein a materiális látvány, illetve a gondolati közölnivaló, hol tárgyas, figurális alakzatokban (A szákmány, Groznjánt emléke II.), hol szubjektív tájvizűként (Reggel, Aradás) kerülnek elénk. Ami ennek ellenére összeköti e látszatra más-más arcúlatú műveket, az nem más, mint a festőben munkáló élmény és kifejezési vágy szintetizáló ereje. Alkotásai, éppen, mert a megjelenítési módok olyan partjait hidalják át, melyek között a nyelvvezet-különbözőségek differenciáltsága hullámszik, válnak a természetelvű és az elvont szellemű ábrázolások változatos profilú együttesévé.

A hatvanéves Pintér József három évtizedes művészpályájának eddigi eredményeit summázó mostani reprezentatív kiállítás — melyet Szeged után Vásárhelyen is bemutat, többek között tanulságot szolgál arra a megállapításra, mely szerint az ábrázolás igazi célkitűzésének elérése nem kerülhet ki a vizuális elemek utáni érdeklődés öncélúságában; hanem — mint az ő legsikerültebb alkotásainál is — ezek megjelenítési adottságait felhasználva, mai életünk új jelenségeinek, egyéni és társadalmi fejlődésének új igazságainak, a természeti világ részének az egészel történő összefüggéseit kell, hogy láttassák és értesítsék meg velünk.

Szeles Zoltán

Munka és nevelés

A munka és nevelés kölcsönhatásáról kezdődött kedden háromnapos nemzetközi tanácskozás az Országos Pedagógiai Intézetben. Az UNESCO délkelet-európai nevelésügyi együttműködés szakértői tanácsának harmadik ülésén Bulgária, Jugoszlávia, Magyarország és Románia nevelésügyi szakértői vesznek részt. A konferenciát Salgó Lászlóné, a magyar UNESCO-bizottság főtárgya nyitotta meg.

Az UNESCO 1974-es párizsi, és az 1976-os, Nairobi-ban megtartott közgyűlése fogadta el a délkelet-euró-

pai nevelésügyi együttműködés létrehozását. A programban részt vevő pedagógiai intézetek kutatási céljait a nevelés struktúrák, reformok; az általános iskolai nevelés, különös tekintettel a személyiségformálásra; az oktatástechnológiai-oktatástechnikai; az általános iskola utáni nevelés, valamint a munka és a nevelés kölcsönhatása kérdéseit jelölte ki.

A jelenlegi konferencián az utóbbi témából készített nemzeti jelentéseket vitafogadta el a délkelet-euró-

Úrkutatás, technikátörténet, geológia

A városi TIT-szervezet és a Bartók művelődési központ egyhetes rendezvénysorozata, a természettudományi napok, ma, szerdán érdekes programokkal folytatódik.

Dr. Veres Pál nyugalmazott főorvossal, a Magyar Ifjúság orvosi rovatának vezetőjével találkozhatnak a szexuális kultúra témái iránt érdeklődők: az erdészeti szakközépiskola kollégiumában délután 3 órakor, a November 7. művelődési házban délután 4-kor beszél, dr. Jakucs László tanszékvezető egyetemi tanár pedig este 6-kor az algyői művelődési házban jugoszláviai kutatóútjáról. Dorozsmán, az 1. számú általános iskolában technikátörténeti vetélkedőt vezet dr. Bátyai Jenő, az MTE SZ megyei alnöke. délután 4-től. A do-rozsmai művelődési házban pedig délután 3-kor dr. Jakucs László a Vezuv kráterében tett egyszemélyes kutatóútjáról számol be.

Nő '82 — Pécssett

A pécsi Mecseki Fotóklub öt évvel ezelőtt, fennállásának huszadik évfordulója alkalmából tematikus nemzetközi fotókiállítást rendezett. A téma a nő volt. Az akkori tárlat nagy sikere szinte követelte a folytatást. Most, a klub megalakulásának negyedszázados évfordulóján, immár sokkal nehezebb körülmények között, a pécsi klub ismét nemzetközi kiállítás megrendezésére vállalkozott. Nő '82 címmel. A pécsi galériában a papokban nyitotta meg a tárlatot Féner Tamás, a Magyar Fotóművészek Szövetségének főtárgya.

Az ideai kiállításra 32 országból közel 2100 képet küldtek be. A bemutatott anyag talán kevesebb újat és izgalmasat hoz, mint az öt évvel ezelőt, ám mindeképpen megérdemli a fotót szerető figyelmét. Anál is inkább, mert az Argentínától Bangladesig, Japántól az USA-ig terjedő skála legjobb képei egyaránt azt bizonyítják, hogy a fotográfiának óriási lehetőségei vannak sajátos, „fotószerű” formanyelvének ha-

tárain belül is, hogy a leg-egyszerűbb formai megközelítés és előadásmód is óriási feszültségekkel teli világokat képes teremteni, ha igaz tehetség hitelesíti a végeredményt, a képet; ha a szerzői érzékenység, életérzés szabályozza a képalakító folyamatot.

Nehezebb körülmények között született meg az ideai, pécsi kiállítás, mint az öt évvel korábbi. Anyagi támogatást alig valamit kapott a pécsi klub e tárlat megrendezéséhez. Pedig több száz ezer forint költséggel kell számolniuk, s csak a postaköltséget 120 ezer forintba becsülik. A pécsiek mégis belevágtak. A katalógusban megjelent hirdetések és a belépőjegyek bevételeiből kívánják fedezni a kiadásokat. S ha a költségek nem térülnek meg? Mintegy húsz klubtag vállalt anyagi felelősséget azért, hogy ez a kiállítás létrejöhesse. Az esetleges ráfizestést saját zsebükből térítik.

A tett és, a kiállítás — magáért beszél.

A tárlat december 12-ig tekinthető meg Pécssett, a Széchenyi téri galériában. Sz. I.

Konferencia az árvízvédelemről

Bódi György, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Csongrád megyei bizottságának első titkára nyitotta meg azt a kényszerű konferenciát, amelyet az ATIVIZIG KISZ-szervezete rendezett tegnap, kedden Szegeden, a Technika Házában „Árvízvédelem a vízügyi szolgálat megalakulásától napjainkig” címmel. A megnyitót követően dr. Simády József állami díjas igazgató, a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi területi szervezetének elnöke bevezető előadásában beszélt a most 30 éves fennállását ünneplő szervezet eddigi végzett munkájáról és a szakmai fejlődésben betöltött szerepéről.

Tegnap három szekcióban összesen 21 előadás hangzott el a Tisza és mellékfolyóinak hidrológiai viszonyairól, az árvízvédelmi be rendezésekkel kapcsolatos szakmai tapasztalatokról és az árvízvédelem történetéről. Ma, szerdán az ország minden részéből érkezett szakemberek részvételével szakmai bemutatót tartanak Szegeden és környékén.

Hétköznapiak

Leltár

Kezdődik az üzletkötés. Mármost, hogy a két fél szerződéses kapcsolatba kerül egymással, az egyik megrendelőként, a másik kivitelezőként. A megrendelő ebben a kapcsolatban fizet, a kivitelező kivitelez. Az előbbi valamiféle szolgáltatáshoz, termékhez jut az utóbbi által, az utóbbi pedig pénzhez, amiből él. Korrekst kapcsolat, társadalmi szokások, normák, írott és íratlan szabályok, a praxis által szentesítve. Kapcsolat, amelyben mindkét félre hárulnak kötelezettségek.

Szóval, kezdődik az üzletkötéssel. Kisstílus, mindennapi módon. Például úgy, hogy a megrendelő fog egy előhívott negatívot, s bevisszi a Széchenyi téri OFOTÉRT-boliba csinaljanak róla képeket. A negatívot kedvesen átvesszik, kitöltik a munkalapként is funkcionáló két-részes zacskót, ráírják az átvétel dátumát, s azt is, a megrendelő mikor veheti át a kész munkát. A megrendelő elégedett az időponttal (mert a következő napra ígerte fontos üzleti partnerének a képeket, s az ígért betartásán esetleg üzleti szövahihetősége múlik; mert családi ügyben Ausztráliába utazik, s az oda szánt képeket várja a gép indulása előtt tízenként órával; mert a főnökének tesz így valami-

lyen szívességet, s a pontosságán fizetéselemése, előléptetése, s ki tudja, mi minden múlik; mert...). A megrendelő elégedett hát az időponttal, átvesszi a tasak igazoló szelvényét, amely ily módon már szerződésé is avasztalt egyszerű munkalapból. Szerződésé, amely meghatározott időre ígéri egy vállalkozás teljesítését.

A megrendelő a megadott határidőre visszamegy. Az ajtón tábla: leltár. S a legközelebbi nyitvatartás dátuma, amely egy nap híján egy hét múltán esedékes. Képeihez csak akkor juthat hozzá. Nem segít a rimánkodás, a szerződésre való hivatkozás, semmi. (Hogy miért ígérnek akkor határidőt? — Mi sem tudtuk, kérem, hogy leltározunk...) A megrendelő, akit — fi-noman szólva — eltanácsoltak, kissé ideges. Kicsit a képek miatt is, amikre valóban szüksége lett volna, még inkább a jelenség miatt, s amiatt, hogy végül még neki van rossz lelkiismerete. S miközben elkullog, lehetőségek futnak át az agyán. Például: 1. Pírósi megkötést kér, s rendőri kíséretet, hogy visszaszerezhesse jogos tulajdonát, legalább a negatívot, amit a kölcsönös megállapodásban szereplő határidő után immár teljesen jogtalanul tart magánál az üzlet; 2. megkötés a vállalkozót a határidő indokolatlan meg-

kétszerezéséért; 3. mi lenne, ha leltár közben azért — külön kezelve — kiadná a határidőre vállalt munkákat?

Mocorog benne a kisördög, hogy legalább egyszer álljon már a talpára, s éljen valamiképpen az öt megillető jogokkal is, például, hogy ötven százalékkal kevesebbet fizessen majd a szolgáltatásért. De közben tudja — ismervén beletörődésre hajló önmagát —, hogy szó nélkül fizetni fog egy hét múltán. Mert az üzlet az üzlet, csak korrektén lehet csinalni. De vajon miért csak megrendelőként?

Kollegialitás

Beáll a csuklós busz a megállóba, szorosan rátapadva követi a másikat. A pilóta látja a tükörben, előrehűz hát, hogy amaz is beférjen a megálló szűkre szabott terébe. Lám, van még kollegialitás az emberekben — melengeti át a nézőt egy kis jó érzés. Ajtók nyílnak az első buszon, amelyik tű áll meg a megálló jelző táblán. Néhány utas száll le, lent futnak a busz felé, akik arra vártak volna, hogy ne kelljen soká várnia az udvarias pilótának. Nem is vár soká. A le szállók háta mögött, a futók orra előtt becsukta az ajtókat, s indul tovább. Istenem, az ott lent futók nem kollégák... Sz. I.